

## Δελτίο τύπου για την έκθεση:

### «Ενίσχυση της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή

– Συστάσεις για ένα αποτελεσματικό πλαίσιο πολιτικής προσαρμογής της ΕΕ»

## Οι εντεινόμενες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής καθιστούν αναγκαία την επείγουσα και συντονισμένη προσαρμογή σε ολόκληρη την ΕΕ

Καθώς η Ευρώπη βρίσκεται αντιμέτωπη με ολοένα και σοβαρότερες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, όπως οι αυξανόμενες απώλειες ανθρώπινων ζωών, οι οικονομικές ζημιές και η υποβάθμιση των οικοσυστημάτων, η Ευρωπαϊκή Επιστημονική Συμβουλευτική Επιτροπή για την Κλιματική Αλλαγή καλεί την ΕΕ να ενισχύσει επείγοντως το πλαίσιο πολιτικής της για τη διασφάλιση αποτελεσματικής και συνεκτικής προσαρμογής. Η προσαρμογή και ο μετριασμός πρέπει να προχωράνε παράλληλα: ενώ ο ταχής και διαρκής μετριασμός είναι απαραίτητος για τον περιορισμό της μελλοντικής αύξησης της θερμοκρασίας, η ενίσχυση της προσαρμογής είναι ζωτικής σημασίας για την προετοιμασία απέναντι στην αναπόφευκτη αύξηση της θερμοκρασίας, καθώς και για τη διαφύλαξη των στρατηγικών προτεραιοτήτων της Ευρώπης.

Σε νέα έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιστημονικής Συμβουλευτικής Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή, με τίτλο «Ενίσχυση της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή – Συστάσεις για ένα αποτελεσματικό πλαίσιο πολιτικής προσαρμογής της ΕΕ», διατυπώνεται ο τρόπος με τον οποίο η ΕΕ μπορεί να ενισχύσει την προσέγγισή της όσον αφορά την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, ενόψει των κλιματικών κινδύνων που επιδεινώνονται και γίνονται όλο και πιο συστημικοί.

Η μέση παγκόσμια θερμοκρασία έχει αυξηθεί κατά περίπου 1,4 °C σε σχέση με τα προ-βιομηχανικά επίπεδα. Με ανεπαρκή πρόοδο σε παγκόσμιο επίπεδο όσον αφορά τον μετριασμό, η υπέρβαση του στόχου των 1,5 °C της Συμφωνίας του Παρισιού καθίσταται ολοένα και πιο πιθανή. Η Ευρώπη θερμαίνεται περίπου δύο φορές πιο γρήγορα από τον παγκόσμιο μέσο όρο, με την αύξηση της θερμοκρασίας να προκαλεί συχνότερους και σοβαρότερους κλιματικούς κινδύνους – όπως κύματα καύσωνα, ξηρασίες, πυρκαγιές, πλημμύρες, άνοδο της στάθμης της θάλασσας και διάβρωση των ακτών – και επιπτώσεις που γίνονται αισθητές σε όλες τις περιοχές της Ευρώπης.

### **Ο καθηγητής Ottmar Edenhofer, πρόεδρος της Συμβουλευτικής Επιτροπής,**

**σχολίασε:** «Τα ακραία καιρικά και κλιματικά φαινόμενα προκαλούν ήδη σοβαρές απώλειες σε ολόκληρη την Ευρώπη. Μόνο η ακραία ζέστη έχει επιφέρει δεκάδες χιλιάδες πρόωπους θανάτους τα τελευταία χρόνια, συμπεριλαμβανομένων περίπου

*24.000 το καλοκαίρι του 2025. Οι οικονομικές ζημιές σε υποδομές και υλικά περιουσιακά στοιχεία ανέρχονται πλέον σε περίπου 45 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως. Αυτές οι αυξανόμενες επιπτώσεις καταδεικνύουν ότι η ενίσχυση της προσαρμογής δεν είναι προαιρετική, αλλά απαραίτητη για την προστασία της ζωής, των μέσων διαβίωσης και των οικονομικών θεμελίων της Ευρώπης».*

### **Οι τρέχουσες προσπάθειες προσαρμογής είναι ανεπαρκείς**

Καθώς ο πλανήτης συνεχίζει να θερμαίνεται, τα επικίνδυνα κλιματικά φαινόμενα θα εντείνονται, προκαλώντας συχνές, σοβαρές, επίμονες και εκτεταμένες επιπτώσεις. Αυτό θα μπορούσε να υπονομεύσει την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης, να επιβαρύνει τους δημόσιους προϋπολογισμούς και να αυξήσει τους κινδύνους για τη δημόσια ασφάλεια. Χωρίς επαρκή προσαρμογή, οι επιπτώσεις ενδέχεται να λειτουργήσουν συνδυαστικά, διαβρώνοντας και αποσταθεροποιώντας τα οικονομικά και κοινωνικά θεμέλια της Ευρώπης. Παρ' όλα αυτά, οι έως σήμερα καταβληθείσες προσπάθειες προσαρμογής παραμένουν ανεπαρκείς για την πρόληψη των αποφευκτέων επιπτώσεων και τη διαχείριση των αυξανόμενων κλιματικών κινδύνων.

Η αντιμετώπιση των κλιματικών κινδύνων απαιτεί ενιαία και συντονισμένη δράση σε όλους τους τομείς πολιτικής και σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης. Η τοπική και εθνική δράση παραμένει απαραίτητη για την προώθηση της προσαρμογής. Ταυτόχρονα, οι προσπάθειες προσαρμογής συναντούν πολλά εμπόδια, ενώ πολλοί κλιματικοί κίνδυνοι είναι διασυνοριακοί, επηρεάζοντας κρίσιμες υπηρεσίες, διασυνοριακές αλυσίδες εφοδιασμού, καθώς και χρηματοπιστωτικά και οικολογικά συστήματα. Ένα ισχυρότερο πλαίσιο της ΕΕ μπορεί να προσφέρει συνοχή και μακροπρόθεσμη κατεύθυνση, να διευκολύνει τη συνεργασία και την αλληλεγγύη και να επιτρέψει στα κράτη μέλη να διαχειρίζονται αποτελεσματικότερα τους κλιματικούς κινδύνους.

### **Η καθηγήτρια Laura Diaz Anadon, αντιπρόεδρος της συμβουλευτικής**

**επιτροπής, σχολίασε:** *«Η προσαρμογή υπερβαίνει την κλιματική πολιτική. Ένα ισχυρό πλαίσιο προσαρμογής της ΕΕ είναι θεμελιώδες για την αντιμετώπιση των συστημικών κινδύνων που απειλούν την ασφάλεια κρίσιμων υπηρεσιών, των τροφίμων, του νερού και της ενέργειας, για την εξασφάλιση της σταθερότητας που απαιτείται για επενδύσεις σε μια ανταγωνιστική και καινοτόμο οικονομία, καθώς και για την προστασία της υγείας των πολιτών και των οικοσυστημάτων της ΕΕ».*

### **Προετοιμάζοντας την Ευρώπη για την αναπόφευκτη αύξηση της θερμοκρασίας**

Οι επιστημονικές προβλέψεις δείχνουν ότι οι κλιματικοί κίνδυνοι θα συνεχίσουν να οξύνονται ως προς την ένταση και συχνότητα. Η Ευρώπη πρέπει να προετοιμαστεί τόσο για τους κλιματικούς κινδύνους που αντιμετωπίζει σήμερα, όσο και για εκείνους που συνδέονται με μελλοντικά επίπεδα θέρμανσης που δεν μπορούν ακόμη να αποκλειστούν.

Η έγκαιρη και στρατηγική προσαρμογή είναι ο αποτελεσματικότερος τρόπος διαχείρισης των κλιματικών κινδύνων και μπορεί να αποφέρει σημαντικά οφέλη για την κοινωνία, την οικονομία και τα οικοσυστήματα. Με στόχο τη στήριξη μιας αποτελεσματικής, δίκαιης και συστημικής προσέγγισης της ΕΕ όσον αφορά την προσαρμογή, **η Συμβουλευτική**

**Επιτροπή υποβάλλει πέντε συστάσεις** για την καθοδήγηση των εν εξελίξει πολιτικών διαδικασιών της ΕΕ. Οι συστάσεις καλούν την ΕΕ να:

1. Καταστήσει υποχρεωτικές και εναρμονίσει **τις εκτιμήσεις κλιματικής διακινδύνευσης (climate risk assessments)** σε όλες τις πολιτικές της ΕΕ και τα κράτη μέλη, χρησιμοποιώντας κοινά κλιματικά σενάρια και μεθοδολογικά πρότυπα.
2. Υιοθετήσει ένα **κοινό σημείο αναφοράς για το σχεδιασμό της προσαρμογής**, προετοιμάζοντας την αντιμετώπιση των κλιματικών κινδύνων σε συμφωνία με ένα σενάριο αύξησης της θερμοκρασίας του πλανήτη κατά 2,8-3,3 °C έως το 2100. Αυτό θα μεταφραζόταν σε υψηλότερα επίπεδα στην Ευρώπη, η οποία είναι σήμερα περίπου 1 °C θερμότερη από τον παγκόσμιο μέσο όρο. Το μέτρο αυτό θα πρέπει να συμπληρώνεται με τη συστηματική χρήση πιο δυσμενών σεναρίων για τη διεξαγωγή ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress-tests).
3. Καθορίσει ένα σαφές **όραμα για μια ΕΕ ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή** έως το 2050 και πέραν αυτού, με τη στήριξη τομεακών στρατηγικών και μετρήσιμων στόχων προσαρμογής.
4. Ενσωματώσει **δίκαιης και ισότιμης ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή εκ σχεδιασμού (resilience by design)** σε όλες τις πολιτικές, τα προγράμματα και τις επενδύσεις της ΕΕ, με βάση την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και μηχανισμούς μάθησης και ανατροφοδότησης.
5. Κινητοποιήσει δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις για την προσαρμογή και να καθιερώσει μια πιο συνεκτική προσέγγιση για τη διαχείριση του αυξανόμενου κόστους των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής μέσω του προϋπολογισμού της ΕΕ, της οικονομικής διακυβέρνησης και των μηχανισμών επιμερισμού των κινδύνων.

### **Ο μετριασμός και η προσαρμογή πρέπει να προχωρήσουν μαζί**

Υπάρχουν όρια ως προς το τι μπορεί να επιτευχθεί με την προσαρμογή, και κάθε πρόσθετη αύξηση της υπερθέρμανσης του πλανήτη αυξάνει τις κλιματικές επιπτώσεις και τους κινδύνους σε ολόκληρη την Ευρώπη. Η προσαρμογή δεν μπορεί να υποκαταστήσει το μετριασμό. Οι βαθιές και διαρκείς μειώσεις των εκπομπών, παράλληλα με την κλιμάκωση των απορροφήσεων άνθρακα παραμένουν απαραίτητες για τη σταθεροποίηση και, τελικά, τη μείωση της παγκόσμιας θερμοκρασίας, καθώς και για την πρόληψη πιο σοβαρών και μη αναστρέψιμων επιπτώσεων.

Ακόμη και υπό αισιόδοξα σενάρια μετριασμού, οι κίνδυνοι θα ενταθούν τις επόμενες δεκαετίες. Ως εκ τούτου, η Ευρώπη πρέπει να δράσει και στα δύο μέτωπα ταυτόχρονα: να μειώσει τις εκπομπές για να περιορίσει τους μελλοντικούς κινδύνους, ενισχύοντας παράλληλα την προσαρμογή ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι κλιματικές επιπτώσεις.

### **Η καθηγήτρια Jette Bredahl Jacobsen, αντιπρόεδρος της συμβουλευτικής**

**επιτροπής, σχολίασε:** «Η αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων σημαίνει ότι η ΕΕ πρέπει να προετοιμαστεί για μια σειρά πιθανών μελλοντικών σεναρίων, ώστε να

*διασφαλιστεί μια ανθεκτική Ευρώπη. Ταυτόχρονα, η προσαρμογή δεν μπορεί να αποτρέψει όλες τις απώλειες και, ως εκ τούτου, οι προσπάθειες μετριασμού παραμένουν απαραίτητες για τον περιορισμό των κλιματικών κινδύνων σε διαχειρίσιμα επίπεδα. Η ενίσχυση της προσαρμογής παράλληλα με τον μετριασμό είναι απαραίτητη για την προστασία των πολιτών, της ασφάλειας και των ευρύτερων στρατηγικών στόχων της ΕΕ».*

### **Σχετικά με την Ευρωπαϊκή Επιστημονική Συμβουλευτική Επιτροπή για την Κλιματική Αλλαγή**

Η Ευρωπαϊκή Επιστημονική Συμβουλευτική Επιτροπή για την Κλιματική Αλλαγή είναι ένα ανεξάρτητο θεσμικό όργανο που συστάθηκε σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Κλιματικό Νόμο με σκοπό την παροχή επιστημονικών γνώσεων, εμπειρογνωμοσύνης και συστάσεων προς την ΕΕ σχετικά με την κλιματική αλλαγή. Η Συμβουλευτική Επιτροπή αξιολογεί τις πολιτικές και εντοπίζει δράσεις και ευκαιρίες για την επίτευξη των κλιματικών στόχων της ΕΕ. [Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη Συμβουλευτική Επιτροπή μπορείτε να βρείτε εδώ.](#)

**Επικοινωνία με τον Τύπο:** Rasmus Sangild / [rasmus.sangild@esabcc.europa.eu](mailto:rasmus.sangild@esabcc.europa.eu)